

Sygn. akt VII AGa 136/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VII Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Tomasz Szanciło

Sędziowie: SA Ewa Stefańska

SO (del.) Magdalena Sajur-Kordula (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Mikiciuk

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. C. (1) i L. D.

przeciwko „Przedsiębiorstwo (...) w G.” sp. z o.o. z siedzibą w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów oraz pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2015 r.

sygn. akt XXVI GC 516/14

I. prostuje zaskarżony wyrok w ten sposób, że w komparycji i sentencji jako firmę pozwanego wpisuje „Przedsiębiorstwo (...) w G.” sp. z o.o. z siedzibą w G.;

II. zmienia zaskarżony wyrok w części w ten sposób, że:

a. w punkcie pierwszym oddala powództwo co do kwoty 40.007,78 zł (czterdzieści tysięcy siedem złotych czterdzieści osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

b. w punkcie czwartym zasądza od „Przedsiębiorstwo (...) w G.” sp. z o.o. z siedzibą w G. na rzecz B. C. (1) i L. D. solidarnie kwotę 8.447,10 zł (osiem tysięcy czterysta czterdzieści siedem złotych dziesięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację pozwanego w pozostałej części;

III. oddala apelację powodów w całości;

IV. zasądza od B. C. (1) i L. D. na rzecz „Przedsiębiorstwo (...) w G.” sp. z o.o. z siedzibą w G. solidarnie kwotę 7.800 zł (siedem tysięcy osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VII AGa 136/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w pkt I zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. z siedzibą w G. solidarnie na rzecz powodów B. C. (1) i L. D. kwotę 96.195,81 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 20 marca 2015r. do dnia zapłaty, w pkt II umorzył postępowanie co do kwoty 156.281,80 zł oraz w pkt III oddalił powództwo w pozostałym zakresie. W pkt IV wyroku Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów B. C. (1), L. D. kwotę 10.162,72 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz w pkt V nakazał pobrać solidarnie od powodów na rzecz Skarbu Państwa kwotę 493 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej.

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

E. D. była (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. i posiadała 348 udziałów o wartości nominalnej 60,00 zł za jeden udział. Wspólniczka zmarła w dniu 27 grudnia 2011 roku.

Zgodnie z postanowieniem § 8 ust. 3 umowy spółki W razie śmierci Wspólnika udziały podlegają umorzeniu, zaś ich równowartość należy wypłacić spadkobiercom według wartości udziałów obliczonej na dzień śmierci Wspólnika (...).

W dniu 10 lutego 2012 roku spadek po zmarłej E. D. nabyli z mocy ustawy w częściach równych powodowie tj. mąż zmarłej - L. D. oraz córka zmarłej - B. C. (1).

B. C. (1) i L. D. wystąpili po raz pierwszy w dniu 22 lutego 2012 roku do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. o wypłacenie należnych im udziałów na podstawie § 8 pkt 3 regulaminu spółki.

B. C. (1) i L. D. w dniu 10 kwietnia 2012 roku, w związku z brakiem odpowiedzi na pismo z 22 lutego 2012r. ponownie zwrócili się do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. z prośbą o naliczenie 348 udziałów zgodnie z ich wartością rynkową na dzień 27 grudnia 2011 roku nabytych po zmarłej E. D..

Pismem z 18 kwietnia 2012r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. podniosło, iż do podjęcia stosownej decyzji w kwestii pisma B. C. (1) i L. D., na podstawie art. 199 k.s.h. konieczna jest uchwała Zgromadzenia Wspólników oraz że najbliższe Zgromadzenie planowane jest na czerwiec 2012 roku.

Dnia 16 czerwca 2012 r. podjęta została przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników „Przedsiębiorstwa (...) w G.” sp. z o.o. uchwała o umorzeniu udziałów po zmarłym (...) spółki - (...).

Zgodnie z § 1 uchwały umarza się z zysku za 2012r. 348 udziałów o wartości nominalnej 60,00 zł każdy udział, po zmarłym w dniu 27 grudnia 2011r. wspólniku E. D.. Ustala się wynagrodzenie dla spadkobierców zmarłego wymienionych w akcie notarialnym - Repertorium A numer 801/12 sporządzonym w Kancelarii Notarialnej w G., ul. (...) przez asesora notarialnego W. M. - zastępcę B. N. za 348 umorzonych udziałów dla spadkobierców : L. D.-męża zmarłej, oraz B. C. (2) z domu D. - córki zmarłej w wysokości łącznej: 188 041,80 zł. W § 2 uchwały zawarto następujące uzasadnienie „E. D. zmarła w dniu 27 grudnia 2011r. a spadek po niej zgodnie z Aktem Notarialnym - Repertorium A numer 801/12 sporządzonym w Kancelarii Notarialnej w G. , ul. (...) przez asesora notarialnego W. M. - zastępcę B. K. nabyli mąż L. D. oraz córka B. C. (1). Zmarła posiadała w (...) G. Spółka z o.o. 348 udziałów po 60 zł każdy udział. Zgodnie z zapisem § 8 ust. 3 umowy Spółki w przypadku śmierci wspólnika udziały podlegają umorzeniu, zaś ich równowartość należy wypłacić spadkobiercom. Zgodnie z art. 199§ 2 Kodeksu Spółek Handlowych, wynagrodzenie to w przypadku umorzenia przymusowego co ma miejsce w niniejszym przypadku nie może być niższe od wartości przypadających na udział aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między wspólników. W przedmiotowej sprawie wynagrodzenia tak obliczone stanowi łącznie kwotę 188 041,80 zł.”

Pismem z dnia 30 stycznia 2014r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. poinformowało B. C. (1) i L. D., że wypłata należności im przypadających jest niemożliwa, ponieważ w ostatnich latach mieliśmy do czynienia z kryzysem

gospodarczym oraz fakt, że spółka w dwóch ostatnich latach zanotowała niewielki zysk, który jest niewystarczający do pokrycia należnego wynagrodzenia.

Pismem z dnia 21 lutego 2014r. B. C. (1) i L. D. wezwali Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. do zapłaty na rzecz B. C. (1) i L. D. w terminie 14 dni od daty doręczenia pisma, kwoty 188.041,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wymagalności, tj. 22 lutego 2012r. do dnia zapłaty oraz wypłaty odszkodowania z tytułu powstałej szkody w kwocie 8.000,00 zł za każdy miesiąc w związku z nie otwarciem ich prywatnej szkoły. Aktem nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego dysponuje jedynie B. C. (1) i niezwiązany ze sprawą P. C..

Pismem z dnia 6 marca 2014r. Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. uznała roszczenie B. C. (1) i L. D. co do wypłaty należności w kwocie 188,041,80 zł, tj. odnośnie wynagrodzenia za udziały po zmarłej E. D.. Jeśli chodzi o pozostałe roszczenia podnoszone przez B. C. (1) i L. D., stwierdziła, że są one bezzasadne.

Pismem z dnia 20 marca 2014r. B. C. (1) i L. D. wezwali Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. do zapłaty kwoty 188.041,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lutego 2012r. do dnia zapłaty oraz wypłaty odszkodowania z tytułu powstałej szkody w kwocie 8.000,00 zł za każdy miesiąc w związku z nie otwarciem ich prywatnej szkoły.

Pismem z dnia 15 maja 2014r. Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. zwróciła się do B. C. (1) i L. D. o wskazanie numeru rachunku bankowego na który ma zostać dokonana wypłata wynagrodzenia za umorzone udziały.

Pismem z dnia 22 maja 2014r. Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. ponownie zwróciła się do B. C. (1) i L. D. o wskazanie numerów rachunków bankowych.

Dnia 14 czerwca 2014r. podjęta została uchwała nr 7 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników „Przedsiębiorstwa (...) w G.” sp. z o.o. w sprawie podziału zysku netto za kolejny rok obrotowy spółki obejmujący okres od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.

Zgodnie z § 1 uchwały Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników wykazany w sprawozdaniu finansowym zysk netto za 2013r. w kwocie 580.387,98 zł postanowiło podzielić w sposób następujący, tj. kwotę 72.677,93 zł zysku przeznaczyć na wypłatę wynagrodzenia spadkobiercom zmarłych wspólników: E. D.: kwotę 47.486,67 zł, spadkobiercom S. E. kwotę 11.871,66 zł spadkobierców D. W. kwotę 2.237,72 zł oraz kwotę 11.081,88 zł na zakup udziałów od S. G.. Pozostałą kwotę zysku 507.710,05 zł przeznaczyć na kapitał rezerwowy.

Uchwałą nr 7 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z dnia 22 czerwca 2014r. w sprawie umorzenia udziałów zmarłego wspólnika E. D. działając na mocy art. 199 § 1, 2 i 6 k.s.h., § 8 ust. 3 umowy spółki w § 1 uchwalilo, że umarza się z czystego zysku 348 udziałów o wartości nominalnej wartości nominalnej 60,00 zł każdy udział, po zmarłej w dniu 27 grudnia 2011r. wspólniku E. D.. Ustala się wynagrodzenie dla spadkobierców zmarłej wymienionych w akcie notarialnym - Repertorium A numer 801/12 sporządzonym w Kancelarii Notarialnej w G., ul. (...) przez asesora notarialnego W. M. - zastępcę B. N. za 348 umorzonych udziałów dla spadkobierców: L. D. - męża zmarłej, oraz B. C. (2) z domu D. - córki zmarłej w wysokości łącznej: 188 041,80 zł.

Pismem z dnia 02 lipca 2014r. Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w G. po raz trzeci zwróciła się do B. C. (1) i L. D. o wskazanie numerów rachunków bankowych.

Dnia 6 listopada 2014r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. dokonało wypłaty kwoty 78.140,90 zł na rachunek bankowy B. C. (1).

Natomiast dnia 12 listopada 2014r. Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w G. dokonało wypłaty kwoty 78.140,90 zł na rachunek bankowy L. D..

Pozostała kwota należności głównej w wysokości 31.760,00 zł (188.041,80 zł – 156.281,80 zł) nie została uregulowana.

Pozwana spółka nie uiściła także odsetek za opóźnienie w wypłacie bezspornej należności z tytułu kwoty głównej, tj. kwot: 54.583,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 22.02.2012r. do dnia 16.05.2014r. od kwoty 188.041,80 zł ani kwoty 9.852,17 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 6 listopada 2014r. i od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 12 listopada 2014r.

Pozostała zatem należna solidarnie powodom jako spadkobiercom współnika kwota 96.195,81 zł, na którą składa się 86.343,64 zł i skapitalizowane odsetki od ostatnio uiszczonych kwot w wysokości 9.852,17 zł z dalszymi odsetkami od dnia wytoczenia o nie powództwa, tj. od 20.03.2015.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, uznając zgromadzone oryginały, odpisy i kopie dokumentów za wiarygodne. Sąd pierwszej instancji nie miał także wątpliwości co do wiarygodności załączonych kopii protokołów podjętych uchwał i umowy spółki wraz z załącznikami.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy przyjął, że powództwo w niniejszej sprawie zasługuje na uwzględnienie w części – w zakresie żądania należności z tytułu wypłaty wartości umorzonych udziałów z odsetkami, natomiast oddaleniu podlega w całości roszczenie odszkodowawcze.

Powodowie L. D. oraz B. C. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanej Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 242.625,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za udziały po zmarłej współniczce E. D. oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kwoty 214.133,00 zł tytułem odszkodowania.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy podkreślił, że powodowie na rozprawie w dniu 1 czerwca 2015r. cofnęli powództwo w zakresie kwoty 156.281,80 zł tytułem wynagrodzenia za udziały po zmarłej E. D. z uwagi dokonanie przez pozwaną w dniu 6 listopada 2014r. i dniu 12 listopada 2014r. płatności kwot po 78.140,90 zł na rzecz każdego z powodów.

Powództwo w pozostałym zakresie tj. w zakresie płatności kwoty 86.343,64 zł z tytułu wynagrodzenia za w/w udziały (31.760 zł należności głównej i 54.583,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od 22.02.2012r. do 16 maja 2014r. od kwoty 188.041,80) oraz kwoty 9.852,17 zł (tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 6 listopada 2014r. i od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 12 listopada 2014r.) podlegało uwzględnieniu.

Bezsporne w sprawie było, iż należność główna w kwocie 188.041,80 zł jest należna powodom, zaś sporna była data wymagalności świadczenia.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z przepisem art. 199 § 1 zd. 2 i 3 k.s.h. udział może być umorzony za zgodą współnika w drodze nabycia udziału przez spółkę (umorzenie dobrowolne) albo bez zgody współnika (umorzenie przymusowe). Przesłanki i tryb przymusowego umorzenia określa umowa spółki.

Umorzenie udziału wymaga uchwały zgromadzenia współników, która powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia i wysokość wynagrodzenia przysługującego współnikowi za umorzony udział. Wynagrodzenie to, w przypadku umorzenia przymusowego, nie może być niższe od wartości przypadających na udział aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między współników. W przypadku umorzenia przymusowego uchwała powinna zawierać również uzasadnienie (art. 199 § 2 k.s.h.).

Według Sądu pierwszej instancji w niniejszej sprawie zgodnie z postanowieniem § 8 ust. 3 umowy spółki W razie śmierci Wspólnika udziały podlegają umorzeniu, zaś ich równowartość należy wypłacić spadkobiercom według wartości udziałów obliczonej na dzień śmierci Wspólnika (...).

Pozwana co do zasady nie zaprzeczała zasadności dochodzonego przez powodów roszczenia w zakresie wynagrodzenia za udziały po zmarłej spółniczce E. D.. Pozwana podnosiła jedynie, iż informowała stronę powodową, że zła sytuacja finansowa spółki w ostatnich latach spowodowana kryzysem gospodarczym uniemożliwiła jej spełnienie żądania powodów i dokonanie wypłaty wynagrodzenia za umorzone udziały, a tym samym zastosowanie się do uchwał podejmowanych w ostatnich latach przez Zgromadzenie Wspólników spółki.

Zdaniem pozwanej wypłata wynagrodzenia dla spadkobierców zmarłego udziałowca może być dokonywana tylko z czystego zysku, albowiem podjęcie innych przewidzianych przepisami prawa działań, t.j. obniżenie kapitału zakładowego poważnie zagroziłoby egzystencji spółki, czy wręcz doprowadziłoby do jej bankructwa, bądź do ogłoszenia upadłości spółki. Pozwana zaznaczyła również, że rozeznanie finansowe dotyczące zysków za 2013 rok pozwala przypuszczać, że po podjęciu stosownej uchwały przez Zgromadzenie Wspólników, pozwana spółka będzie w stanie wypłacić powodom należne im wynagrodzenie za umorzone udziały po zmarłym wspólniku.

Pozwana podniosła również, iż ustawodawca nie określa jednoznacznie terminu wymagalności wierzytelności z tytułu umorzenia udziałów w spółce. Zdaniem pozwanej co do zasady samo roszczenie o wypłatę wynagrodzenia powstaje z chwilą skutecznego umorzenia udziałów, które możliwe jest jedynie z czystego zysku lub z obniżenia kapitału zakładowego. Tym samym w chwili umorzenia udziałów spółka powinna dysponować środkami finansowymi na wypłatę wynagrodzenia. Co do zasady za termin wypłaty wynagrodzenia z tytułu umorzenia udziałów należy przyjąć chwilę ich skutecznego umorzenia, co jednak nie wyłącza możliwości ustalenia innego terminu wymagalności roszczenia. Pozwana podkreśliła także, że w związku z umorzeniem udziałów i wypłatą z tego tytułu wynagrodzenia (na rzecz w przedmiotowej sprawie - powodów), pogorszeniu uległaby zarówno płynność spółki, jak i poziom jej kapitału własnego. Z tego też względu, wprowadzając możliwość umorzenia udziałów ustawodawca uzależnił warunki jej przeprowadzenia od źródeł finansowania wypłacanego wynagrodzenia. Zatem mając powyższe na względzie, pozwana spełniła świadczenie należne powodom dopiero wówczas gdy sytuacja finansowa pozwanej pozwalała na podjęcie takich działań.

Sąd Okręgowy opowiedział się jednoznacznie przeciwko możliwości oddalenia w czasie wypłaty takiego wynagrodzenia. Termin wymagalności rozpoczyna bieg niezwłocznie od wezwania do zapłaty stosownie do art. 455 k.p.c. Nie wyłącza to jednak możliwości ustalenia przez spółkę i wspólnika innego terminu wymagalności roszczenia. Wymóg porozumienia pomiędzy wspólnikiem, a spółką zapewnia ochronę interesów wspólnika, którego udziały są umarżane.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, pozwana nie udowodniła w żaden sposób, aby wyraziła wolę porozumienia się ze stroną powodową, a tym samym ustalenia późniejszego terminu spłaty swojego zobowiązania. Pozwana jedynie pismem z dnia 30 stycznia 2014 roku oraz 6 marca 2014 roku informowała stronę powodową, że zła sytuacja finansowa spółki w ostatnich latach, spowodowana w dużej mierze kryzysem gospodarczym, uniemożliwiła spełnienie żądań powodów, a tym samym także uniemożliwia realizację uchwał podejmowanych przez Zgromadzenie Wspólników spółki. Jednocześnie pozwana zaznaczyła, że już w roku 2013, po podjęciu stosownej uchwały przez Zgromadzenie Wspólników, pozwana spółka będzie w stanie wypłacić powodom należne im wynagrodzenie za umorzone udziały po zmarłym wspólniku.

Sąd I instancji uznał, że nie jest zasadne stanowisko, iż roszczenie staje się wymagalne dopiero z momentem powzięcia uchwały w przedmiocie umorzenia udziałów.

Zgodnie z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

W ocenie Sądu I instancji, obowiązek w niniejszej sprawie podjęcia uchwały w tym przedmiocie jest wtórny wobec biegu wymagalności roszczenia. Porównać należy różne sytuacje, gdy ma miejsce umorzenie udziałów, przykładowo art. 199 § 4 k.s.h. przewiduje, iż takie umorzenie może nastąpić bez powzięcia uchwały, jeżeli umowa spółki przewiduje taką sytuację. Ustawodawca nie różnicuje sytuacji z § 3 i § 4 i w ocenie sądu zachodzą wszelkie podstawy by znalazł

zastosowanie art. 455 k.c. Również zgodnie z § 5 art. 199 k.s.h. zarząd powinien w przypadku zaistnienia przesłanek z § 4 (przy braku obowiązku podejmowania uchwały przez zgromadzenie wspólników) niezwłocznie powziąć uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego.

Sąd I instancji wskazał, że w niniejszej sprawie umowa spółki przewidywała obowiązek powzięcia uchwały, jednak samo roszczenie powodów stało się wymagalne od momentu skutecznego wezwania do zapłaty. Kwota określona w § 2 art. 199 k.s.h. jest gwarantowana przez ustawodawcę. Spółka teoretycznie może chociażby zaciągnąć kredyt na finansowanie innych zobowiązań by wywiązać się ze spłaty zobowiązań wobec spadkobierców jednak wiąże się to z ponoszeniem kosztów kredytowania, w niniejszej sprawie kosztem dla spółki pozostają odsetki ustawowe, jeśli przez ponad dwa lata nie zaspokoila wymagalnej wierzytelności powodów.

Sąd wskazał, że o odsetkach ustawowych w niniejszej sprawie orzeczono w oparciu o przepis art. 482 § 1 k.c. wobec skapitalizowania roszczenia w tym zakresie, zasądzając je od dnia 20 marca 2015r. do dnia zapłaty, oddalając tym samym roszczenie odsetkowe w pozostałym zakresie. Powodom należne są solidarnie odsetki za opóźnienie w wypłacie bezspornej należności z tytułu kwoty głównej, tj. kwot: 54.583,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 22.02.2012r. do dnia 16.05.2014r. od kwoty 188.041,80 zł oraz kwota 9.852,17 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 6 listopada 2014r. i od kwoty 78.140,90 zł od dnia 16 maja 2014r. do dnia 12 listopada 2014r.

Pozostała zatem należna solidarnie powodom jako spadkobiercom wspólnika kwota 96.195,81 zł, na którą składa się 86.343,64 zł (31.760 zł + 54.583,64 zł) i skapitalizowane odsetki od ostatnio uiszczonych kwot w wysokości 9.852,17 zł z dalszymi odsetkami od dnia wytoczenia o nie powództwa, tj. od 20.03.2015. (pkt. I i III wyroku).

Umorzeniu podlegało powództwo w zakresie kwoty 156.281,80 zł tytułem wynagrodzenia za udziały po zmarłej E. D. z uwagi dokonanie przez pozwaną w dniu 6 listopada 2014r. i dniu 12 listopada 2014r. płatności kwot po 78.140,90 zł na rzecz każdego z powodów, a na skutek cofnięcia powództwa w w/w zakresie przez powodów, na rozprawie w dniu 01 czerwca 2015r.

Zdaniem Sądu Okręgowego cofnięcie pozwu w niniejszej sprawie w zakresie kwoty 156.281,80 zł nie było niedopuszczalne w rozumieniu art. 203 § 4 k.p.c., wobec czego powództwo w tym zakresie podlegało umorzeniu (pkt. II wyroku).

Oddaleniu podlegało powództwo w zakresie żądania przez powodów zasądzenia od pozwanej kwoty 214.133,00 zł tytułem odszkodowania.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z przepisem art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2 art. 361 k.c.).

Sąd wskazał, że przedmiotowy przepis odnosi się do przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, jakimi są zachowanie się odpowiedzialnego, szkoda będąca wynikiem tego zachowania się oraz normalny związek przyczynowy łączący oba zdarzenia.

Określenie relacji między zdarzeniem a szkodą mianem związku przyczynowego jest pewnym uproszczeniem, bowiem więzi kauzalne zachodzą faktycznie między zdarzeniem (przyczyna) a sytuacją w dobrach prawnie chronionych poszkodowanego (skutek), a więc przykładowo między katastrofą budowlaną a utratą palców przez poszkodowanych. Natomiast dla oznaczenia szkód, jakie ponieśli poszkodowani, trzeba sięgnąć do elementów ocennych, indywidualnych dla każdego podmiotu (np. wieku, stanu zdrowia, wykonywanego zawodu, sytuacji majątkowej), aby porównać sytuację w dobrach prawnie chronionych poszkodowanego (skutek) ze stanem hipotetycznym, który miałby miejsce, gdyby do zdarzenia (przyczyny) nie doszło (por. A. Koch, Związek przyczynowy

jako podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie cywilnym, Warszawa 1975, s. 51 i n.; M. Kaliński, Szkoda na mieniu i jej naprawienie, Warszawa 2008, s. 366 i 378–379).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy podniósł, że strona powodowa nie przedstawiła dowodów, które uzasadniałyby zarówno wysokość szkody, jak i wysokość odszkodowania. Pozwana zasadnie podniosła, że strona powodowa podnosiła jedynie, iż gdyby należne powodom wynagrodzenie zostało wypłacone niezwłocznie po otrzymaniu przez pozwaną pierwszego wezwania do zapłaty, powodowie mogliby otworzyć szkołę z której co miesiąc uzyskiwali by korzyści. Powodowie jednak w żaden sposób nie uprawdopodobnili zasadności żądanej pozwem kwoty 8.000,00 zł za każdy miesiąc, a w szczególności w nie wykazali w jaki sposób dokonali wyliczenia kwoty 8.000,00 zł.

Sąd pierwszej instancji zgodził się z pozwaną, że szkoda w postaci utraconych korzyści ma zawsze charakter hipotetyczny i do końca nieweryfikowalny. Nie można bowiem mieć z reguły pewności, czy dana korzyść zostałaby osiągnięta przez poszkodowanego, gdyby nie zdarzenie szkodzące. Jednak szkoda taka musi być przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała ona w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści rzeczywiście nastąpiła (por. wyrok SN z dnia 3 października 1979 r., II CR 304/79, OSNCP 1980 r. Nr 9, poz. 164; wyrok SN z dnia 28 stycznia 1999 r., III CKN 133/98; wyrok SN z dnia 21 czerwca 2001 r., IV CKN 382/00; wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2004 r., III CK 495/02; wyrok SN z dnia 23 czerwca 2004 r., V CK 607/03, wyrok SN z dnia 26 stycznia 2005 r., V CK 426/04; A. Rembieniński Kodeks, s. 277). Przepis art. 361 § 2 k.c. w części dotyczącej utraconych korzyści wymaga przyjęcia hipotetycznego przebiegu zdarzeń i ustalenia wysokiego prawdopodobieństwa utraty korzyści. Ustawodawca nie wskazał bowiem kryteriów budowania tych hipotez, pozostawiając je wiedzy, doświadczeniu życiowemu składu orzekającego, stosowanym odpowiednio do okoliczności sprawy (wyrok SN z dnia 14 października 2005 r., III CK 101/05).

Powodowie nie wykazali, że na skutek bezprawnych działań pozwanej istotnie ponieśli szkodę, a kwota dochodzonego odszkodowania wynika w sposób logiczny z zasad doświadczenia życiowego. W ocenie Sądu Okręgowego zgodzić się również należy z pozwaną, że szkoda w kształcie jaki przedstawiony został w pozwie z dnia 16 maja 2014 roku, nie może być oceniona jako „korzyści, które powodowie mogliby osiągnąć, gdyby im szkody nie wyrządzono” w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, I Wydział Cywilny z dnia 23 maja 2014 r., I ACa 795/12).

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że do żądania z tytułu utraconych korzyści należy podchodzić z rozważą i przyznanie z tego tytułu odszkodowania nie może opierać się tylko na istnieniu szkody hipotetycznej. Przepis art. 361 § 2 k.c. w części dotyczącej utraconych korzyści wymaga wprawdzie przyjęcia hipotetycznego przebiegu zdarzeń, jednakże konieczne jest ustalenie wysokiego prawdopodobieństwa utraty korzyści. Natomiast szkody w postaci utraconych korzyści należy odróżnić tzw. szkodę ewentualną, czyli utratę szansy uzyskania pewnej korzyści majątkowej. Różni się ona od *lucrum cessans*, gdzie szansa utraty korzyści graniczy z pewnością, tym, że w przypadku szkody ewentualnej - owo prawdopodobieństwo jest o wiele mniejsze. Szkoda ewentualna nie podlega naprawieniu.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zgromadzony materiał dowodowy wskazuje także, że hipotetycznie ewentualną szkodę mogłaby ponieść jedynie powódka B. C. (1) z mężem P. C. (nauczycielem dyplomowanym), który nie jest stroną niniejszego postępowania. W żaden sposób niezasadne jest żądanie solidarnego zasądzenia kwoty odszkodowania na rzecz powoda L. D., który nie jest nauczycielem dyplomowanym i nie ma materiału dowodowego pozwalającego stwierdzić, by podejmował jakiegokolwiek czynności zmierzające do założenia szkoły.

Wobec powyższego powództwo w zakresie żądania zapłaty kwoty 214.133,00 zł tytułem odszkodowania podlegało oddaleniu (pkt III wyroku).

W pkt. V wyroku Sąd Okręgowy nakazał pobrać solidarnie od powodów na rzecz Skarbu Państwa kwotę 493 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa, co do kwoty 9.852,17 zł.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął zaś na podstawie art. 100 k.p.c. zasądzając od pozwanego solidarnie na rzecz powodów B. C. (1) i L. D. kwotę 10.162,72 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powodowie wygrali

sprawę w 54%, zaś pozwany 46%. Powód poniósł następujące koszty w sprawie – 22.838 zł tytułem opłaty od pozwu, kwotę 493 zł tytułem opłaty od rozszerzonego powództwa oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7234,00 zł co łącznie daje sumę 30.565,00 zł. Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7.217 zł. Koszty rozliczone procentowo to dla powodów solidarnie kwota 14.059,90 zł a dla pozwanej 3.897,18 zł. Różnica między tymi kosztami to 10.162,72 zł podlegająca zasądzeniu na rzecz powodów solidarnie.

Powyższy wyrok zaskarżyły apelacjami obie strony.

Powodowie zaskarżyli powyższy wyrok w części tj. w pkt III, w którym oddalono powództwo w pozostałym zakresie oraz w pkt IV, co do pominięcia orzeczenia o kosztach zastępstwa procesowego, o zasądzenie których powodowie również wnosili w pozwie, według norm przepisanych. Wydanemu orzeczeniu zarzucili:

1. popełnienie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez błędne przyjęcie, iż powodowie nie udowodnili rozmiaru szkody ani wartości spodziewanych korzyści,
 2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 361 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie, iż w przedmiotowej sprawie nie ma on zastosowania, gdyż powodowie nie udowodnili wysokiego prawdopodobieństwa utraty korzyści z tytułu prowadzenia,
 3. naruszenie prawa materialnego tj. art. 415 k.c. poprzez jego nieuwzględnienie, iż ma zastosowanie w niniejszej sprawie,
1. naruszenie prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego poprzez pominięcie zeznań stron na okoliczność poniesionej szkody,

Mając na uwadze powyższe zarzuty powodowie wnieśli o zmianę przedmiotowego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powodów od pozwanej kwoty, co do której powództwo oddalono, oraz orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego i zasądzenie kosztów za pierwszą i drugą instancję według norm przepisanych, ewentualnie na podstawie art. 351 § 2 k.p.c. wnieśli o uzupełnienie wyroku co do zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany zaskarżył wyrok w części tj. w pkt. I zasądającym od pozwanej solidarnie na rzecz powodów kwotę 96 195,81 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 20 marca 2015 r. do dnia zapłaty.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj.

1) art. 233 § 1 i 2 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na zupełnym pominięciu faktu wysłania przez pozwaną do strony powodowej pism z dnia 30.01.2014 r i 6.03.2014 r., a w konsekwencji błędnym przyjęciu, zarówno na etapie subsumcji, jak i wyrokowania, że pozwana nie udowodniła, aby wyraziła wolę porozumienia się ze stroną powodową, a tym samym ustalenia późniejszego terminu spłaty zobowiązania.

1) art. 321 k.p.c. poprzez zasądzenie na rzecz powodów od pozwanej kwoty 96 195,81 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonymi od dnia 20 marca 2015 r. do dnia zapłaty, podczas gdy strona powodowa wносиła jedynie o zasądzenie wraz z należnością główną odsetek liczonych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty co stanowi rozstrzygnięcie ponad żądanie pozwu.

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

2) art. 455 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że obowiązek podjęcia uchwały przez Zgromadzenie Wspólników w przedmiocie wypłaty wynagrodzenia za umorzone udziały jest wtórny wobec biegu wymagalności roszczenia,

1) poprzez niewłaściwe zastosowanie przepisów polegające w szczególności na pominięciu norm prawnych, które w przedmiotowym stanie faktycznym powinny być zastosowane t.j. art.9 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zw. z art. 10 ust. 1 pkt. 7, oraz art. 17 i art. 24 ust. 5 pkt. 1 i pkt. 2 w zw. z art. 24 ust. 5d i art. 22 ust. 1 f wraz z art. 23 ust. 1 pkt. 38 powołanej wyżej ustawy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez oddalenie powództwa w tym zakresie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Z ostrożności procesowej w przypadku nie podzielenia przez Sąd zasadności żądania apelacji określonego powyżej, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powodów pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powodowie wnieśli o oddalenie apelacji oraz podtrzymali wszystkie twierdzenia zawarte we wniesionej przez nich apelacji i zaprzeczyli wszystkim twierdzeniom pozwanej z wyjątkiem wyraźnie przyznanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, że Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje. Dodatkowo Sąd II instancji ustala, że pozwany wyliczył i odprowadził podatek dochodowy w stawce 19 % od wynagrodzenia z tytułu umorzonych udziałów po zmarłej E. D. w łącznej kwocie 31 760 zł (dowód: lista na wypłatę zaliczek k.275-276). W pozostałym zakresie zarzuty obu apelacji dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazały się pozbawione podstaw.

Apelacja powodów podlegała oddaleniu w całości jako bezzasadna.

Sąd I instancji oddalił powództwo o zasądzenie kwoty 214 133 zł, której powodowie domagali się tytułem odszkodowania, jako podstawę prawną wskazując art. 415 k.c. w zw. z art. 361 k.c. Kwota powyższa miała stanowić utracone korzyści, które powodowie mogliby uzyskać z tytułu prowadzenia prywatnej szkoły, gdyby otrzymali od powoda należność z tytułu umorzonych udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Wskazać należy, że zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 415 k.c., przesłanką odpowiedzialności deliktowej jest wina. Dla powstania odpowiedzialności deliktowej niezbędne są:

- czyn niedozwolony (opisany w ustawie),
- szkoda,
- związek przyczynowy pomiędzy czynem niedozwolonym a szkodą.

Skutkiem czynu niedozwolonego jest powstanie po stronie sprawcy szkody obowiązku zapłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego.

Wszystkie wskazane okoliczności winny być udowodnione przez powodów.

Jak słusznie uznał Sąd I instancji powodowie nie zdołali wykazać, żadnej z przesłanek odpowiedzialności wynikających z art. 415 k.c t.j. popełnienia przez pozwanego czynu niedozwolonego, winy pozwanego, zaistnienia szkody (w postaci utraconych korzyści) oraz - w konsekwencji - związku przyczynowego pomiędzy czynem niedozwolonym a szkodą.

Brak wypłaty w terminie wartości umorzonych przez pozwanego nie daje się zakwalifikować jako czyn niedozwolony, gdyż brak tutaj wskazania ogólnej normy która miałaby zostać naruszona. Pozwany nie negocjował swej odpowiedzialności z tego tytułu co do zasady, uważał jedynie, że nie posiada na ten cel środków.

Podkreślenia wymaga, że na powodzie spoczywa ciężar wykazania istnienia i rozmiaru szkody. Zgodnie z przepisem art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (§ 2 art. 361 k.c.).

Powodowie podnieśli, że gdyby otrzymali wynagrodzenie niezwłocznie po otrzymaniu przez pozwaną pierwszego wezwania do zapłaty, mogliby otworzyć szkołę, z której co miesiąc uzyskiwali by korzyści w wysokości 8 000 zł.

Powodowie nie przedstawili jakichkolwiek dowodów na okoliczność, że podjęli czynności związane z otwarciem szkoły - uzyskali stosowne zezwolenia, wynajęli lokal itp. Wykazali jedynie, że powódka wraz z mężem posiada stosowne kwalifikacje pozwalające im - teoretycznie - na prowadzenie szkoły prywatnej. Nie uprawdopodobnili również zasadności żądanej pozwem kwoty 8 000 zł za każdy miesiąc, a w szczególności w nie wykazali w jaki sposób dokonali wyliczenia tej kwoty t.j. w oparciu o jakie dane. W niniejszym przypadku Sąd I instancji zasadnie uznał roszczenie powoda za tzw szkodę ewentualną, czyli utratę szansy uzyskania pewnej korzyści majątkowej, która nie podlega naprawieniu na podstawie kodeksu cywilnego. Słusznie Sąd Okręgowy zauważył, że hipotetycznie ewentualną szkodę mogłaby ponieść jedynie powódka B. C. (1) z mężem P. C. (nauczycielem dyplomowanym), który nie jest stroną niniejszego postępowania. Brak jest jakichkolwiek dowodów na okoliczność, że powód L. D. podejmował czynności związane z założeniem szkoły oraz, że jest nauczycielem dyplomowanym, który mógłby taką szkołę prowadzić. Nieznana jest więc rola, jaką powód mógłby pełnić i tym samym jaką szkodę ponieść.

Z tych względów oddalenie powództwa w zakresie żądania zapłaty kwoty 214 133 zł tytułem odszkodowania przez Sąd I instancji było prawidłowe i apelacja powodów podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Apelacja pozwanego okazała się częściowo zasadna.

Przede wszystkim uzasadniony okazał się zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 9 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt. 7, art. 17, art. 24 ust. 5 pkt. 1 i pkt. 2 w zw. z art. 24 ust. 5d i art. 22 ust. 1 f wraz z art. 23 ust. 1 pkt. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2018 poz. 200).

Z przepisów powyższych wynika, że wynagrodzenie uzyskane w związku z umorzeniem udziałów - przymusowym i warunkowym stanowi przychód z udziału w zyskach osób prawnych. Powstaje on w dacie otrzymania lub postawienia tego wynagrodzenia do dyspozycji udziałowca.

Obowiązek rozliczenia podatku dochodowego od dochodu z umorzenia przymusowego i warunkowego spoczywa na spółce jako płatniku dokonującym wypłaty należności za umorzone udziały (art. 41 ust. 4 powyższej ustawy). Od dochodu z umorzenia udziałów uzyskanego przez udziałowca mającego miejsce zamieszkania w Polsce musi ona pobrać zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 19% (art. 30a ust. 1 pkt 4 ustawy) i przekazać do urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym go pobrała.

Jak wynika z załączonej do apelacji listy wypłat zaliczek pozwany odprowadził do Urzędu Skarbowego kwotę 31 760 zł tytułem podatku od umorzonych udziałów po zmarłej E. D. (k.275-276). Tym samym pozwany uregulował w stosunku do pozwanych całą należność z tytułu umorzonych udziałów. Z tych względów wyrok Sądu I instancji podlegał zmianie poprzez oddalenie powództwa w zakresie kwoty 31 760 zł.

Uzasadniony okazał się również zarzut przyjęcia przez Sąd I instancji błędnej daty początkowej naliczania odsetek od nieterminowej zapłaty wynagrodzenia z tytułu umorzonych udziałów, tym samym naruszenia art. 455 k.c.

Istotnie błędna jest data początkowa naliczania odsetek t.j. 22 lutego 2012r.

W myśl art. 199 § 1 k.s.h. udział może być umorzony za zgodą wspólnika w drodze nabycia udziału przez spółkę (umorzenie dobrowolne) albo bez zgody wspólnika (umorzenie przymusowe). Przesłanki i tryb przymusowego umorzenia określa umowa spółki.

Umorzenie udziału wymaga uchwały zgromadzenia wspólników, która powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia i wysokość wynagrodzenia przysługującego wspólnikowi za umorzony udział. Wynagrodzenie to, w przypadku umorzenia przymusowego, nie może być niższe od wartości przypadających na udział aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między wspólników. W przypadku umorzenia przymusowego uchwała powinna zawierać również uzasadnienie (art. 199 § 2 k.s.h.).

Zgodnie z postanowieniem § 8 ust. 3 umowy spółki „W razie śmierci Wspólnika udziały podlegają umorzeniu, zaś ich równowartość należy wypłacić spadkobiercom według wartości udziałów obliczonej na dzień śmierci Wspólnika (...)”.

Przepis art. 199 k.s.h. ustanawia obowiązek podjęcia uchwały w przedmiocie umorzenia udziałów. Stosowną uchwałę podjęto na pierwszym odbywającym się zwyczajnym zgromadzeniu wspólników w dniu 16 czerwca 2012r., wtedy również została ustalona wartość umorzonych udziałów. Zgodnie z art. 455 k.c. za niezwłoczne należałoby uznać wypłacenie przez spółkę wynagrodzenia za umorzone udziały w terminie 7 dni od daty podjęcia uchwały t.j. do dnia 23 czerwca 2012r. Nie uiszczając należności pozwany popadł w opóźnienie, wobec czego na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c. powodowie mogli żądać od niego odsetek za czas opóźnienia w wysokości ustawowej.

Odsetki powinny być liczone w okresie od dnia 24 czerwca 2012r. do dat zapłaty czyli odpowiednio 6 listopada 2014r. i 12 listopada 2014r.

Skapitalizowane w ten sposób odsetki, przy uwzględnieniu zmiany powództwa, która nastąpiła pismem procesowym z dnia 20 marca 2015r. wyniosły 56 188,03 zł. W pozostałej części powództwo w zakresie odsetek podlegało oddaleniu.

Z tych względów wyrok w punkcie pierwszym podlegał zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W konsekwencji zmianie podlegało rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie czwartym zaskarżonego wyroku. Oparto je na podstawie art. 100 k.p.c. (stosunkowe rozdzielenie), przyjmując, że powód wygrał sprawę w 45%, zaś pozwany w 55%. Do kosztów powoda zaliczały się: opłata sądowa (22.838 zł), opłata od rozszerzonego powództwa (493 zł), koszty zastępstwa procesowego (7217 zł). Koszty pozwanego wyniosły 7.217 zł (koszty zastępstwa procesowego).

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c., przyjmując że pozwany wygrał sprawę:

- ze swojej apelacji w 41% (koszty pozwanego to 4810 zł opłata sądowa i 2700 zł koszty zastępstwa procesowego, koszty powodów to 2700 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego)
- z apelacji powodów w 100% (koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5400 zł).

Do obliczenia kosztów zastępstwa procesowego zastosowano stawki określone w § 6 pkt 6 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.).